

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobkyně: **I. M.**, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Němcem
sídlem Borská 13, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Finanční arbitr**
sídlem Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného,

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou soudu dne 13. 6. 2018 domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném žalovaným pod sp. zn. FA/SR/ZP/1555/2016.
2. V žalobě blíže žalobkyně uvedla, že žalovaný zahájil dne 10. 8. 2016 řízení, jehož podstatou je požadavek na určení absolutní neplatnosti smlouvy investičního životního pojištění č. 7081707419 uzavřené mezi žalobkyní a společností Česká pojišťovna, a.s. (dále též „instituce“). Žalobkyně dne 7. 12. 2017 reagovala na výzvu žalovaného ze dne 23. 11. 2017 tak, že nesouhlasí s jeho právním posouzením a neuvažuje o zpětvzetí návrhu. Zároveň žalovaného upozornila, že již shromáždil veškeré poklady a žalobkyně tak očekává vydání nálezu nejpozději do 90 dnů. Po uplynutí této lhůty žalobkyně vyzvala žalovaného dne 21. 3. 2018 k odstranění nečinnosti ve smyslu ust. § 80 odst. 3 správního řádu.
3. Žalobkyně namítá, že žalovaný shromáždil podklady nutné pro vydání rozhodnutí a v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 36/2018-37 je právě toto okamžik, od kterého žalovanému počíná běžet lhůta pro vydání rozhodnutí. Dle žalobkyně se jedná o okamžik, kdy odstranila vady návrhu, resp. kdy žalovaný obdržel vyjádření instituce, nejpozději však dne 23. 11. 2017, kdy žalovaný vyhotovil výzvu obsahující předběžné právní posouzení sporu.
4. Protože žalobkyně bezvýsledně vyčerpala procesní prostředky ochrany proti nečinnosti správního orgánu ve správním řízení, navrhuje soudu, aby žalovanému uložil do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnout ve věci a aby žalobkyni uhradil náklady řízení.
5. Žalovaný v písemném vyjádření odmítl, že by byl nečinný. Žalobkyně je v řízení zastoupena advokátem, který zastupuje velký počet dalších spotřebitelů, a návrhy na zahájení řízení byly podávány šablonovitě, přičemž břemeno obstarávání podkladů je

přenecháno pouze žalovanému. Žalovaný nadto v současné době činí opatření, kterými zjišťuje, zda je k vedení sporů příslušný. Z těchto důvodů žalovaný navrhuje, aby soud náhradu nákladů řízení žalobkyni nepřiznal.

6. Městský soud v Praze přezkoumal v žalobě tvrzenou nečinnost na základě skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodnutí (§ 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).
7. Městský soud v Praze posoudil věc takto:
8. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. *soud řízení zastaví, vzal-li návrhovatel (žalobkyně) svůj návrh (žalobu) zpět.*
9. Poněvadž projev vůle žalobkyně, jímž došlo ke zpětvzetí žaloby v plném rozsahu, nevzbuzuje pochybnosti, soud pod výrokem I. tohoto usnesení v souladu s citovaným ustanovením, řízení vůči žalovanému zastavil.
10. Stran II. výroku se soud zabýval důvodností žaloby pro účely přiznání práva na náhradu nákladů řízení. Z konstantní judikatury vyplývá, že pokud odpadne po podání žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu důvod jejího podání tím, že správní orgán ukončí svoji nečinnost vydáním rozhodnutí nebo osvědčení (žalovaný vydal nález ve věci dne 7. 8. 2018, který žalobkyně přiložila ke zpětvzetí žaloby), v důsledku čehož je žaloba vzata zpět a řízení zastaveno, má žalobce právo na náhradu nákladů řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2007, č. j. 9 Ans 7/2007-76, a ze dne 27. 4. 2012, č. j. 2 Ans 3/2012-31). Přitom předpokladem pro přiznání náhrady nákladů řízení je mj. důvodnost podané žaloby, tj. existence žaloby na ochranu proti nečinnosti, se kterou by žalobce byl úspěšný, pokud by nedošlo k jejímu zpětvzetí v důsledku vydání správního rozhodnutí nebo osvědčení po podání žaloby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ans 27/2010-105).
11. Podle ust. § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi *Arbitr rozhoduje ve věci samé bez zbytečného odkladu nálezem, nejdéle však do 90 dnů od shromáždění všech podkladů nutných pro rozhodnutí; nelze-li ve zvlášť složitých případech, vzhledem k povaze věci rozhodnout ani v této lhůtě, lhůta se přiměřeně prodlouží, nejvýše o dalších 90 dnů. Arbitr účastníky řízení bezodkladně vyrozumí o prodloužení lhůty a její délce.*
12. Ze správního spisu Městský soud v Praze zjistil následující skutečnosti:
13. Dne 10. 8. 2016 došlo k zahájení řízení, o čemž byla žalobkyně informována dne 30. 9. 2016. Instituce se k věci vyjádřila dne 21. 12. 2016 a následně dne 23. 12. 2016 zaslala žalovanému podklady pro rozhodnutí. Žalobkyně podala dne 17. 5. 2017 první návrh na opatření proti nečinnosti, na který žalovaný nereagoval. Dne 9. 2. 2018 byla žalobkyni doručena výzva k doložení dalších podkladů, což učinila dne 21. 3. 2018. Téhož dne žalobkyně podala další návrh na opatření proti nečinnosti. Žalovaný vydal nález ve věci dne 7. 8. 2018, který žalobkyni doručil téhož dne.
14. Poslední podklady tak žalovaný obdržel dne 21. 3. 2018, a to od žalobkyně. Od tohoto okamžiku počala žalovanému běžet lhůta pro vydání rozhodnutí v maximální délce 90 dnů, neboť žalovaný již obdržel všechny podklady nezbytné pro rozhodnutí. Žalovaný měl proto rozhodnout nejpozději do 19. 6. 2018, což neučinil. Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, okamžik vyhotovení a doručení výzvy k seznámení s podklady pro rozhodnutí nelze spojovat s koncem první fáze řízení, jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše zmiňovaném rozsudku: „*Povinnost finančního arbitra vyrozumět*

účastníky řízení o tom, že shromáždil veškeré podklady, které jsou nezbytné k rozhodnutí ve věci, však nelze spojovat s počátkem druhé fáze řízení.“

15. Z judikatury správních soudů rovněž vyplývá, že je na místě, aby žaloba na ochranu proti nečinnosti byla podána až poté, co správní orgány dostanou prostor k nápravě vytýkaného stavu. Tento názor vyslovil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, kde uvedl: *„Pokud v tomto ustanovení zákonodárce užil minulého času „vyčerpal“ při formulaci podmínky vyčerpání prostředků ochrany a naproti tomu času přítomného „může se domáhat“ při formulaci oprávnění k podání žaloby, je třeba z toho logicky dovodit, že podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti v řízení před správním orgánem musí být splněna již k okamžiku podání žaloby.“* Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Afs 100/2019-33: *„Pokud ustanovení § 80 odst. 3 věta druhá správního řádu stanoví, že účastník řízení může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat až po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí, nelze přiblížit k tomu, že účastník na tuto lhůtu nedbá a podá „dopředu“ a fakticky „preventivně“ (neboť z obsahu kasační argumentace rovněž vyplývá, že vlastně teprve předpokládal nečinnost žalovaného), neboť nepostupuje v souladu se správním řádem, který mu v tomto směru stanoví příslušný správní postup. [...] Jestliže tedy účastník řízení podá žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti v rozporu se zákonem (zde předčasně), nelze hovořit o řádném bezvýsledném vyčerpání prostředků nápravy.“*
16. Žalobkyně v dané věci podala návrh opatření proti nečinnosti dle ust. § 80 odst. 3 správního řádu dne 21. 3. 2018, tedy v tentýž den, kdy žalovanému zaslala další podklady pro rozhodnutí. Z výše citované judikatury jednoznačně vyplývá, že lhůta pro vydání rozhodnutí počíná běžet shromážděním podkladů potřebných pro rozhodnutí, k čemuž došlo dne 21. 3. 2018, tedy zasláním podkladů od žalobkyně. Lhůta 90 dnů pro vydání rozhodnutí, tedy marně uplynula dne 20. 6. 2018 a od tohoto dne bylo možné podat návrh na opatření proti nečinnosti. Žalobkyně tak však učinila již v den, kdy žalovaný obdržel další podklady, tedy podala návrh na opatření proti nečinnosti podle ust. § 80 odst. 3 správního řádu předčasně. Žalobkyně nevyčerpala tedy prostředky ochrany proti nečinnosti ve správním řízení bezvýsledně, neboť nedala žalovanému prostor ode dne shromáždění podkladů k rozhodnutí ve věci. Uvedené je v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59: *„Totéž lze dovozovat ze slova „bezvýsledně“: pouze ten, kdo před podáním žaloby (v případě řízení vedeného podle správního řádu) podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti a zároveň jeho žádosti nebylo vyhověno (tj. nadřízený správní orgán vydal usnesení o nevyhovění žádosti podle § 80 odst. 6 věty druhé správního řádu, popř. ve třicetidenní lhůtě o žádosti nerozhodl), vyčerpá tento prostředek bezvýsledně. Teprve v tomto případě je jeho žaloba přípustná.“*
17. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně nevyčerpala bezvýsledně prostředky ochrany proti nečinnosti ve správním řízení (podala návrh na opatření proti nečinnosti v době, kdy dosud běžela žalovanému lhůta pro rozhodnutí – tedy předčasně), byla by za předpokladu, že by žalovaný nečinnost neukončil, podaná žaloba nedůvodná.
18. Vzhledem ke skutečnosti, že žaloba nebyla důvodná, neboť před jejím podáním nebyly bezvýsledně vyčerpány prostředky k ochraně proti nečinnosti ve správním řízení, soud o nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 3, věty první s. ř. s., podle kterého *žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.*

19. Konečně pak výrok III. vychází z § 10 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle níž soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Soudní poplatek byl žalobcem zaplacen ve výši 2 000 Kč. Proto soud rozhodl v souladu s citovaným zákonným ustanovením o vrácení soudního poplatku ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 9. ledna 2020

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu